

מגן ישראל

התוכנית הלאומית למאבק בקורונה

רק יחד ננצח!

"מגן ישראל" – רק ביחד ננצח!

ישראל מצויה בעיצומו של "גל שני" ומשמעותי בהתמודדותה עם מגפת הקורונה. השבועות האחרונים מתאפיינים בעלייה שיטתית בשיעורי התחלואה, בהרחבת מספר המאושפזים והמונשמים ובהיקף הנפטרים מן הנגיף. מגמות אלו מחייבות תכנית מערכתית בהתמודדות עם המחלה, שבמרכזה עדכון תפיסת ההפעלה והאסטרטגיה של המאבק בנגיף, לצד שיפור תהליכי הטיפול הנוכחיים והטמעתם של כלים חדשים. מתוך כך, הוחלט על ידי ממשלת ישראל למנות את פרופ' רוני גמזו כפרויקטור לאומי לתכלול מערכתי של מאמצי המאבק בנגיף הקורונה.

התוכנית "מגן ישראל", שעיקריה כאן מוצגים הינה תוכנית לאומית מעודכנת למאבק בנגיף הקורונה ולתכלול רב-זרועות לטיפול במשבר הבריאותי הפוקד את ישראל. מטרת התוכנית היא להביא להורדת שיטתית של מקדם ההדבקה (R) ושימורו מתחת לערך-1 על פני זמן לצורך בלימת הנגיף. אסטרטגיית מניעת ההדבקה ושימור מקדם R נמוך היא המפתח המרכזי עליו מבוססת התוכנית, ותשמש גם כמדד המרכזי לכלי ההפעלה השונים שכוללת התוכנית. חשיבות הורדת מקדם ההדבקה תעמוד גם במוקד ההסברה ורתימת הציבור להתגייסות ושיתוף פעולה במאבק במשבר הקורונה. כיוון שכל אדם משפיע באופן התנהגותו על מקדם ההדבקה.

לצד המדד המרכזי של מקדם ההדבקה, מגדירה התוכנית את יכולת הספיקה של בתי החולים והרפואה הקהילתית כאבן הבוחן המשלימה לקבלת החלטות, בעיקר בכל הקשור להטלת מגבלות ובראשן שאלת הפעלתו של סגר. יכולות הספיקה של בתי החולים והרפואה הקהילתית היא מרחב הביטחון המעשי הנדרש להפעלת התוכנית הלאומית, שנועד להבטיח רמה נאותה, זמינה ותפקודית של שירותי בריאות לכלל אזרחי ישראל בכל זמן נתון, ולא רק בעת משבר הקורונה. לצורך קבלת תמונת מצב אמינה של מצב ספיקת המערכת קיים צורך לשלב לצד תמונת הנתונים הארצית גם חיווי מעשי מהשטח על ידי הצוותים הרפואיים ליצירת "ברומטר" מדויק. "ברומטר" זה הינו חלק מעיקרי התוכנית שיוצגו להלן.

בלב תפיסת ההפעלה של התוכנית "מגן ישראל" מצוי עיקרון "החוזזה החדש" - המבטא מאמץ משותף והדדי של מערכות הממשל ושל הציבור לפעול יחד למיגור מגפת הקורונה, תוך בניית אמון מחודש. משמעות "החוזזה" הינה מימוש מיטבי של האחריות הקולקטיבית למאבק במגפה: מצד אחד, מערכות הממשל והמדינה המחויבות להובלת הטיפול במשבר במקצועיות, ענייניות, שקיפות ושיתוף פעולה ומתוך רגישות לקשיי החברתיים והכלכליים של העת הזו, ומצד שני, התגייסות מצד האזרחים למימוש אחריות אישית, הגברת משמעת וציות להנחיות. בניית אמון מחודשת הינה עוגן מרכזי להצלחת מתווה "מגן ישראל". ועל כן לאורך הפעלת התוכנית כולה יינתן דגש מיוחד על שקיפות ודיוק נתונים, דיווח אמין, תהליכי שיתוף והיוועצות ושיתוף פעולה הדוק עם כלל השותפים הפועלים בשדה.

התוכנית, אשר יוצאת לדרך באופן מידי דורשת תהליכי הסתגלות, בניית כלים ורתימה משותפת. אלו תהליכים הדרגתיים, אשר חלקם דורש זמן וסבלנות. אנו מתחייבים להוביל את התוכנית בענייניות, במקצועיות ותוך שימת האזרחים במרכז. זוהי תקופה קשה ומורכבת עבור כולנו, בריאותית, כלכלית וחברתית. ההתגייסות המשותפת הינה צו השעה, וככל שנפעל כאיש אחד נוכל להתגבר על הנגיף, להחזיר את ישראל לשגרה. רק ביחד ננצח!

עיקרי התוכנית:

1. בסיס מידע אחיד וקבוע

משבר הקורונה מלווה באוסף נרחב של נתונים ומידע המופק על בסיס יומי. לצד מקבלי ההחלטות וגופי הביצוע, גם הציבור הישראלי כולו נחשף מדי יום לנתונים רבים ומגוונים על שיעורי התחלואה והתמותה, שיעור החולים והמונשמים בבתי החולים, היקף האשפוזים ועוד. בנוסף לנתונים אלו, נכגשים אזרחי ישראל מדי יום עם תחזיות משתנות, ולעתים גם סותרות.

בסיס נתונים אחיד, מעודכן וקבוע הינו מרכיב חיוני ומרכזי הן עבור ניהול המשבר, גיבוש מדיניות ויישום ההחלטות, והן עבור צריכת המידע השימושי מצידם של האזרחים. בסיס נתונים זה מחייב שיפור מתמיד, בעיקר בכל הקשור ליצירת ממשקיות בין מערכות המידע, יצירת האחדה בשיטות האיסוף, ובבקרה קבועה אחר פערים.

תכנית "מגן ישראל" תכלול יצירת בסיס נתונים אחיד שכזה, תוך התמקדות ב:

- תמונת התחזית – האחדת המודלים השונים לכדי מודל תחזיות אחיד
- תמונת מקדם ההדבקה – מדידה קבועה של המקדם והצגתו בפרקי זמן קבועים
- תמונת התחלואה – טיפול בפערי מידע וממשקיות נתונים להצגת תמונה אחידה

כמו כן, יעשה מאמץ לייצר תמונה אחידה וברורה ככל הניתן של הנחיות ומגבלות, ויצרת מסד עקרונות מנחה לפתיחה וסגירה של מגבלות.

2. הקמת "קבינט קורונה מקצועי"

משבר הקורונה מחייב התגייסות של מיטב בעלי הידע והמומחיות לטיפול ומיגור הנגיף. בישראל קיים צבר איכותי ומנוסה של אנשי מקצוע, מומחים ומקצוענים בתחומים אלה. תכנית "מגן ישראל" כוללת את הקמתו של קבינט קורונה מקצועי, אשר מטרתו לייעץ ולסייע בהובלת המאמץ הלאומי. חברי הקבינט הינם:

פרופ' רן בליצר – ראש הקבינט
 דר' שרון אלרואי
 פרופ' ארנון אפק
 פרופ' גבי ברבש
 פרופ' איתמר גרוטו
 דר' נדב דוידוביץ
 פרופ' בעז לב
 דר' חגי לוין
 דר' אורית ניצן
 דר' אירית עידן
 פרופ' איציק קרייס
 פרופ' גליה רהב
 פרופ' זאב רוטשטיין
 פרופ' שוקי שמר

3. הקמת צוות ה"ברומטר"

על מנת לספק תמונה אמינה ומדויקת של מצב הספיקה של בתי החולים והרפואה הקהילתית הוקם צוות "ברומטר" המורכב מבעלי תפקידים בכירים בבתי החולים, שמטרתו לשמר "אצבע על הדופק" ולעדכן בזמן אמת. צוות הברומטר הינו כלי מרכזי לקבלת החלטות מרכזיות, בדגש על החלטות רחבות להטלת מגבלות על הציבור. הצוות מוסמך לעדכן את תמונת המצב של ספיקת בתי החולים באופן קבוע, לספק תמונת מצב למטה "מגן ישראל" פעמיים בשבוע ו"להרים דגל אדום" מתריע שבועיים לפני מצב אפשרי של אי ספיקה.

חברי הצוות הם:

- דר' הדר אלעד – ראש אגף רפואה קהילתית, מלב"ם משרד הבריאות
- היימס גילה – מנהלת מערך הסיעוד, מרכז רפואי רמב"ם
- פרופ' פייר זינגר – מנהל המחלקה לטיפול נמרץ כללי, מרכז רפואי בילינסון
- פרופ' עידית מטות - מנהלת מערך ההרדמה, כאב וטיפול נמרץ, מרכז רפואי איכילוב
- דר' איתי פסח - מנהל בית החולים ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא
- פרופ' סיגל סבירי – מנהלת המחלקה לטיפול נמרץ, המרכז הרפואי הדסה
- גב' כלנית קיי, שירותי בריאות כללית

4. הגדלת יכולת הבדיקות והמודיעין

בהמשך לאתגר שיפור קטיעת השרשראות נדרשת הגדלה שיטתית של יכולות המעבדות לביצוע מערך הבדיקות. היעד המעודכן להגדלת מערך הבדיקות הינו ליכולת ביצוע של 60,000 בדיקות ביום, בתוך חודשיים. לצורך עמידה ביעד זה יוקמו 2 מעבדות חדשות, בצפון ובמרכז, אשר יתווספו למערך הבדיקות הקיים. בהמשך תתבצע היערכות מיוחדת לחורף הקרוב, שמסגרתה תורחב יכולת הבדיקה לכ-100,000 בדיקות ביום, תוך כדי שימוש בטכנולוגיות נוספות.

5. קטיעת שרשראות ההדבקה על ידי צה"ל

הטיפול בשרשראות ההדבקה הינו מרכיב מרכזי וחיוני להורדת מקדם ההדבקה. טיפול זה כולל את תהליכי הבדיקה, החקירה האפידמיולוגית והפעלת מערך הבידודים. היקפי הגל השני בישראל הביאו להרחבה משמעותית של מערכים אלו, וליצירתו של קושי תפעולי לקטיעה אפקטיבית של שרשראות ההדבקה תוך שמירה על קבועי זמן קצרים. בעת הזו נדרשת קפיצת מדרגה תפעולית במערכי הטיפול בשרשרת, ולצורך כך נרתמה המערכת הצה"לית.

ההמלצה להכנסת צה"ל למשימת קטיעת השרשראות התקבלה על ידי ראש הממשלה ושר הביטחון. משמעותה היא הקמת מפקדה משימתית ללוחמה בקורונה המבוססת על יכולות האיסוף, התחקור והביצוע של צה"ל. החלטה זו צפויה להגדיל את היקף החקירה הקיים בעוד כ-1,000 חוקרים, לסייע בצמצום משמעותי של פערי השרשרת הקיימים ובמתן מענה לכלל הצרכים בקבועי זמן מוגדרים תוך שימוש ביכולת מיחשוב ותיחקור.

6. "רמזור" רשויות מקומיות בשיתוף פיקוד העורף

הרשות המקומית היא אחת מאבני היסוד לטיפול בציבור בשעת חירום. זאת, בהתבסס על היכרות הרשות עם תושביה, עם מאפייניה הייחודיים ועם המוסדות והעסקים הפועלים בה. יחסי האמון בין הרשות לתושביה והיכולת להמשיך ולתחזק יחסי אמון אלה לצד מוטת השליטה הקצרה של הרשויות מייצרים יכולת אופרטיבית משמעותית לסייע בקטיעת שרשרת ההדבקה ובהגברת היענות הציבורית להנחיות.

ריבוי הרשויות המקומיות בישראל, ייחודן ומאפייניהם המקומיים מייצרים פערים באופן וברמת הטיפול המוניציפאלי למול המשבר. פערים אלו מייצרים תמונה מורכבת של מפת התחלואה הלאומית, ומחייבים בניית מודל להערכה ומדידה של הטיפול במגפה ברמה המקומית. תכנית "מגן ישראל" כוללת פיתוח של "רמזור" תפקודי, שייבנה בשיתוף השלטון המקומי ופיקוד העורף, על מנת לספק למקבלי החלטות ולציבור תמונת מצב ברמה המוניציפאלית. ה"רמזור" מאפשר להבחין בין מצבים שונים שבהן מצויות רשויות שונות ביחס למדדי התחלואה העיקריים, ומתוכם לגזור סט של היתרים ותמריצים לצד הגבלות שיוכלו לסייע לרשויות להתמודד טוב יותר עם היבטי המשבר. ה"רמזור" יסייע ככלי יעיל עבור הרשויות לנוע למדדים חיוביים (מצב ירוק), תוך העמדת כלים נקודתיים של טיפול וסיוע. בנוסף, ישמש הרמזור ככלי מידע לציבור, המאפשר תימרוץ והנעה לפעולה מצד כלל הגורמים המקומיים להתגייס ולפעול באופן אפקטיבי.

7. חוזה חדש בהגבלות לציבור

עקרונות ה"חוזה החדש" רלוונטיות במיוחד לסוגיית ההגבלות השונות המוטלות על הציבור. קיים קשר ישיר בין רמת היענות והציבות הציבורית להנחיות ולמגבלות ככל שאלה נתפסות כהגיוניות, ענייניות ואחידות. לכן, בכל הקשור למגבלות, תפעיל תוכני "מגן ישראל" עקרונות ברורים ואחידים להפעלת מגבלות על הציבור. בבסיס עקרונות אלו עומד היגיון מוביל – "מינימום הגבלות, מקסימום משמעת".

8. הטמעת כלי מדידה לחיזוק הקשר האפקטיבי עם הציבור

כחלק מתפיסת "החוזה החדש" מתחייבת מדידה טובה ושיטתית יותר של ההתנהגות הציבורית, רמות היענות ואפקטיביות ההסברה. כלי מדידה אלה ישולבו במסגרת תוכנית "מגן ישראל" כמדדים משלימים שסייעו בקבלת החלטות ובתהליכי הטלה/סגירה של מגבלות על ציבור האזרחים. מדדים אלו ייבנו בסיוע מומחים בתחומי הכלכלה ההתנהגותית והפסיכולוגיה החברתית. יודגש כי מטרת מדדים אלו היא לסייע בניהול שיח ההסברה, במתן "פידבק" לפעולות הציבור, בעידוד ותימרוץ התנהגות אחראית המסייעת לבלימת ההדבקה.

9. שיפור תהליכי ניטור, בקרה, אכיפה ופיקוח

אחד מהמרכיבים המרכזיים בתוכנית "מגן ישראל" הוא הובלת חשיבה מעודכנת בתחום האכיפה והפיקוח, על מנת לשפר ולטייב את אפקט האכיפה על ההתנהגות הציבורית. במסגרת זו יוקם מטה אכיפה משותף עם משטרת ישראל, פיקוד העורף והרשויות המקומיות, על מנת לבחון באופן שיטתי את תהליכי ומשאבי האכיפה ולהתאים אותם למוקדי התחלואה העיקריים והמשמעותיים ביותר.

10. מבנה ההפעלה של מטה "מגן ישראל".

מטה "מגן ישראל" פועל כגוף תכלול מרכזי, אשר יפעיל מספר צוותים ומטות ייחודיים:

- מטה אכיפה – כמתואר בסעיף 9 לעיל, שתכליתו שיפור וטיוב תהליכי האכיפה והפיקוח בשטח, בהובלת משטרת ישראל וגופי הפיקוח הנוספים.
- מטה הסברה – שתכליתו תכלול מהלכי ההסברה והקשר עם הציבור, תוך דגש מיוחד על אוכלוסיות ספציפיות המחייבות טיפול ייחודי וממוקד.
- מטה "מגן אבות ואימהות" – המשך הפעלתה של התוכנית הלאומית למתן מענה להגנה על דיירי מוסדות הגיל השלישי.
- מטה רשויות מקומיות – שתכליתו הידוק הקשר עם הרשויות המקומיות, פיתוח "רמזור" הרשויות, ופיתוח מענים וכלים ברמה המוניציפאלית.
- מטה בריאותי-כלכלי – שתכליתו יצירת תיאום ושיתוף פעולה יעיל בין השיקולים הבריאותיים והשיקולים הכלכליים, בעיקר בכל הקשור לגיבוש המלצות למתווה מגבלות עבור הממשלה, ותוך סיוע בתהליכי שולחנות עגולים כעם נציגי ממשלה וארגונים רלוונטיים.

